

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

від 21.01.2016 № 3-рк/к

м. Харків

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО «МЕГАБАНК»

61002, м. Харків, вул. Артема, 30

Щодо вжиття заходів

В ході дослідження ринків банківських послуг в межах Харківської області (включаючи місто Харків), на виконання доручення в.о. Голови Антимонопольного комітету України від 16.07.2013 № 12-01/4861 щодо дотримання ПУБЛІЧНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «МЕГАБАНК» (надалі – Товариство) законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, на підставі подання другого відділу досліджень та розслідувань від 26.12.2013 № 1120 про ознаки вчинення Товариством законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації що вводить в оману, а саме повідомлення суб'єктом господарювання через іншу особу невизначеному колу осіб, в рекламі неповних відомостей, зокрема в наслідок замовчування окремих фактів, що можуть вплинути на наміри споживачів щодо придбання послуг цього суб'єкта господарювання, адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України прийнято розпорядження від 26.12.2013 № 372- рк про початок розгляду справи № 2/20-322-13 (надалі – Справа).

В результаті збирання і аналізу доказів, з'ясування дійсних обставин Справи встановлено наступне.

На ринках банківських послуг в межах Харківської області (включаючи м. Харків) діє велика кількість банківських установ, з них: ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕГАБАНК», ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КБ «ПРИВАТБАНК», АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОЩАДБАНК», ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРСОЦБАНК», АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «РАЙФФАЙЗЕНБАНК АВАЛЬ» та інші. Отже, ринки банківських послуг є конкурентними.

Товариство є юридичною особою, ідентифікаційний код – 09804119, місцезнаходження: 61002, м. Харків, вул. Артема, 30.

Відповідно до частини третьої статті 47 Закону України «Про банки та банківську діяльність» Товариство надає банківські послуги на підставі ліцензії, виданої Національним банком України 14.10.2011 за №163.

Товариство надає банківські послуги в Харківській області (включаючи м. Харків) та в інших регіонах України.

Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Товариство є суб'єктом господарювання.

З вересня 2012 року на території Волинської, Донецької, Житомирської, Запорізької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської областей України та Автономної республіки Крим розміщувалась рекламна інформація щодо діяльності Товариства.

За інформацією Товариства, зазначена інформація розповсюджувалась на підставі договорів про надання рекламних послуг з рекламними агенціями в Харківському метрополітені, засобах масової інформації, засобами зовнішньої реклами та в мережі Інтернет, а отже невизначеному колу осіб через інших осіб.

Товариство, зокрема, розміщувало інформацію наступного змісту: «ЕКСПРЕС-КРЕДИТИ ГОТІВКОЮ» «Швидкі кредити приватним клієнтам без застави до 150 000 грн.» (мова оригіналу) (надалі – Реклама).

За поясненнями Товариства, «швидкі кредити» та «Експрес кредити» - вид банківського продукту з кредитування фізичних осіб на споживчі цілі за технологією кредитного скорінгу. Кредитний скорінг – технологія визначення та оцінки платоспроможності клієнтів із застосуванням системи кредитних балів, яка дозволяє на основі певних характеристик існуючих клієнтів, шляхом підрахунку балів, визначити ризики, пов'язані з кредитуванням та прискорити процедуру прийняття рішення щодо кредитування позичальників.

Інформація про те, що кредити можна отримати швидко, готівкою, без застави та на суму до 150 000,00 грн., є привабливою та такою, що може зацікавити споживачів, і містить лише позитивні характеристики отримання таких кредитів.

За результатами проведеного дослідження дійсних умов отримання експрес-кредитів за акцією «ЕКСПРЕС-КРЕДИТИ ГОТІВКОЮ» «Швидкі кредити приватним клієнтам без застави до 150 000 грн.» встановлено, що Товариство в рамках дії акції пропонує кредити на наступних умовах:

- фізична особа повинна бути платіжоспроможна;
- фізична особа повинна бути офіційно працевлаштованою;
- вік від 21 до 65 років (клієнтам пенсійного віку – за умови отримання пенсії через рахунки, відкриті у ПАТ «Мегабанк»);
- фізична особа повинна бути дієздатна у відповідності до чинного законодавства.

Згідно з інформацією, наданою Товариством, воно надає наступні кредити:

№	Сума кредиту	Строк кредитування	% ставка	Щомісячна комісійна винагорода, від суми кредиту	Особливості	
1	До 10 000,00 грн.	до 1 року	15 %	2 %	Без забезпечення	-страхування життя позичальника; -відкриття позичкового рахунку 40,00грн.; -комісія за РКО (ТП №2,3)-10%; -комісія за РКО (ТП №1,4)-5%.
2	Від 10 000,00 до 20 000,00 грн.	до 3 років	19 %	2 %	Без забезпечення	
3	Від 20 001,00 до 50 000,00 грн.	до 3 років	15 %	2%	Без забезпечення	
4	Від 50 001,00 до 150 000,00 грн.	до 4 років	24 %	2 %	З порукою забезпечення платоспроможності фіз.особи	

Так, наприклад, для отримання фізичною особою експрес-кредиту готівкою від 50 001,00 до 150 000,00 грн. на строк до 4 років до обов'язкових умов надання зазначеного кредиту відноситься:

- 1) процентна ставка кредиту 24%;
- 2) 2 % комісійної винагороди від суми кредиту;
- 3) комісія за РКО - 5%;
- 4) страхування життя позичальника відповідно до тарифів страхової компанії;
- 5) порука забезпечення платоспроможності фізичної особи.

Таким чином, сукупна вартість кредиту в розмірі 150 000,00 грн. на строк 4 роки буде становити близько 31% річних з урахуванням всіх комісій та відсоткових ставок без урахування страхування (розрахунок), а також необхідна порука забезпечення платоспроможності фізичної особи.

Крім того, згідно з інформацією, наданою Товариством (лист від 02.09.2013 №67-8316), для отримання експрес-кредиту Товариством пропонувалось надання кредиту шляхом зарахування на поточний рахунок Позичальника, а в разі його відсутності, відкриття рахунку 40,00 грн.(мова оригіналу). Тобто, фізичній особі для отримання експрес-кредиту готівкою необхідно додатково відкрити поточний рахунок у Товариства для отримання коштів та сплачувати комісію за зняття цих коштів з рахунку.

Суб'єкт господарювання, що здійснює свою діяльність на конкурентному ринку, з метою отримання більшого прибутку зацікавлений звернути на себе увагу якомога більшої кількості споживачів, зокрема шляхом розповсюдження інформації щодо надання своїх послуг.

Враховуючи, що реклама стимулює зацікавленість споживачів до послуг, повідомлення в рекламі неповних відомостей, а саме: повідомлення привабливих для потенційних споживачів фактів при замовчуванні негативної інформації про товар (послугу) може поставити Товариство в більш вигідне становище та надати йому переваги серед інших суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на ринках банківських послуг.

Вважаючи, що правдивість і доступність інформації є одним з основних принципів добросовісної конкурентної практики, існує загальне правило, закріплене в частині третій статті 10bis Паризької конвенції, відповідно до якої поширення будь-якої інформації, що вводить в оману, є несумісним з добрими звичаями.

Реклама стимулює зацікавленість споживачів до певного товару, тому повідомлення неповних відомостей може надавати переваги перед іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринку банківських послуг.

Отже, Товариство в Рекламі обрало такий спосіб викладення інформації, що вводить в оману, оскільки, ознайомившись з Рекламою, потенційні споживачі можуть дійсно вважати, що Товариство пропонує на вигідних умовах отримання ЕКСПРЕС-КРЕДИТІВ ГОТІВКОЮ БЕЗ ЗАСТАВИ до 150 000,00 грн. Тобто Товариство в рекламній інформації повідомляє привабливі сторони експрес-кредиту, а саме, експрес-кредит, готівкою, без застави до 150 000,00 грн., при цьому, замовчуючи негативні сторони зокрема щодо:

- розміру процентної ставки кредиту;
- істотних умов отримання кредиту (2 % комісійної винагороди від суми кредиту, 5 % комісія за РКО, страхування життя позичальника, забезпечення поруки платоспроможності);
- про відкриття позичкового рахунку 40,00 грн. (у разі відсутності).

Внаслідок того, що в Рекламі наводились привабливі неповні дані про умови кредиту (зокрема експрес-кредит, готівкою, без застави, до 150 000,00 грн.), в той час, коли інформація про інші умови отримання кредиту (негативні для споживача) замовчувались, сприйняття привабливості цих неповних даних може бути достатнім для виникнення у потенційних споживачів намірів щодо придбання послуг цього суб'єкта господарювання.

Отже, поширюючи в Рекламі неповну інформацію стосовно «ЕКСПРЕС-КРЕДИТИ ГОТІВКОЮ» «Швидкі кредити приватним клієнтам без застави до 150 000 грн.», Товариство може ввести в оману осіб, що ознайомились з Рекламою, та отримати неправомірні переваги у конкуренції перед іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринку банківських послуг.

Листом від 30.04.2015 № 67-4416 Товариство повідомило про те, що з 01.08.2013 року Реклама не розповсюджується. Отже, порушення припинено.

Таким чином, дії ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «МЕГАБАНК» (ідентифікаційний код – 09804119), що полягають в розповсюдженні реклами «ЕКСПРЕС-КРЕДИТИ ГОТІВКОЮ» «Швидкі кредити приватним клієнтам без застави до 150 000 грн.», що не відповідає повним умовам отримання кредиту, містять ознаки порушенням законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції", у вигляді недобросовісної конкуренції шляхом поширення інформації, що вводить в оману, а саме повідомлення суб'єктом господарювання через іншу особу невизначеному колу осіб, в рекламі неповних відомостей, зокрема внаслідок замовчування окремих фактів, що можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання послуг цього суб'єкта господарювання.

Враховуючи наведене, на підставі статті 12¹, пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 1, 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпункту 13 частини першої пункту 3, абзацу дванадцятого пункту 7 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами),

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Вжити заходи щодо усунення наслідків дії, які полягають в розповсюдженні реклами «ЕКСПРЕС-КРЕДИТИ ГОТІВКОЮ» «Швидкі кредити приватним клієнтам без застави до 150 000 грн.» із зазначенням привабливих умов отримання кредитів та замовчуванні негативних, та містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді недобросовісної конкуренції шляхом поширення інформації, що вводить в оману, а саме повідомлення суб'єктом господарювання через іншу особу невизначеному колу осіб, в рекламі неповних відомостей, зокрема внаслідок замовчування окремих фактів, що можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання послуг цього суб'єкта господарювання.

2. Про виконання рекомендацій шляхом прийняття розпорядження документу, яким затвердити порядок повідомлення споживачам повної, точної та правдивої інформації про умови отримання споживчих кредитів ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ «МЕГАБАНК» (ідентифікаційний код – 09804119) повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **в 10-денний строк** з дня їх отримання. Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого

обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова колегії

А. Косолапов